

[Sigsgaard.]

man i 1961-62 overvejede — men ikke gennemførte — der kunne have reduceret ulemperne ved ordningen eller vil kunne reducere ulemperne ved ordningen, hvis de altså gennemføres nu? Hvad siger de, der til daglig praktiserer loven, om dens virkninger? Alt det savner vi indtil videre svar på.

Umiddelbart kan det siges, at udskydelsen af nedskæringen af klassekvotienterne er et meget alvorligt og måske for alvorligt indgreb. Denne nedskæring er jo den absolut afgørende forudsætning for en bred fornyelse af undervisningsmetoderne, og i den forbindelse tror jeg at den ærede socialdemokratiske ordfører, det ærede medlem hr. Dupont, var en smule for optimistisk, når han sagde, at den blå betænkning med dens nye undervisningsmetoder og alt det nye, der i øvrigt er kommet frem på undervisningens område, er blevet gennemført i dag til trods for restriktionerne. Jeg tror ikke, det er helt rigtigt at sige det så stærkt. Jeg er enig i, at der er gjort et stort arbejde fra skolens side for at få gennemført tingene; men en virkelig eller blot nogenlunde modernisering af undervisningen tror jeg ikke kan ventes, før vi har halet mere ind på lærermangelen, end tilfældet er i dag, sådan at klassekvotienterne kan sænkes.

Begrænsningen i antallet af normerede lærerstillinger er knap så betænkelig, men har også visse særlig uheldige virkninger. I f. eks. ensprogede 7-klassede skoler kan den, hvis den håndhæves stift, betyde, at hver lærer skal undervise 42 timer om ugen, og at læsehøjs- og deltimeundervisningen, som man lægger stor vægt på i dag, alligevel forsømmes. I den forbindelse vil jeg ganske tilslutte mig de bemærkninger, som det ærede medlem hr. Helveg Petersen kom med. Man må ikke håndhæve lovgivningen for stift i sådanne tilfælde som det, jeg her har omtalt.

Fra skolepsykologer har jeg hørt, at det forhold, at der ikke tildeles lærere til læse- og regnehøjsundervisningen, bevirker en naturlig modstand mod oprettelse af sådanne hold fra inspektører og fra skoledirektører — en forståelig, men alligevel noget betænkelig modstand.

På denne baggrund vil det være naturligt,

at vi ud over selve lovforslaget, der jo først og fremmest tilsigter en bedre fordeling af lærerkræfterne, også diskuterer mere langsigtede foranstaltninger. Jeg skal her dels pege på enkelte tanker, der allerede var fremme i 1961-62, dels nævne visse nye ideer. Men lad mig lige først sige, at hvis det ærede medlem hr. Dupont virkelig vil have gennemført en besparelse af lærerkræfter ved de små skoler på landet — og jeg er enig i, at der noget at hente dér — må forudsætningen jo være, at vi får et større skolebyggeri i gang, så at centraliseringen kan videreføres i et acceptabelt tempo. Vi har stadig væk i Danmark små skoler, hvor man går i skole hver anden dag og ugentlig har et timetal på 20 selv i de højere klasser, og det forhold må jo ændres, hvis man virkelig skal vinde ind på lærermangelen ad den vej, som det ærede medlem var inde på.

Den højtærede minister har beskæftiget sig med spørgsmålet om udvidelsen af seminariekapaciteten og synes at koncentrere sig fuldstændig om udvidelsen af de bestående seminarier. Selv om jeg er enig med ministeren i, at seminarierne med den udprægede linjedeling, der vil komme, skal være ret store, så tror jeg dog ikke, man kan se bort fra, at det vil være nødvendigt at oprette nye seminarier. Jeg håber, at det i givet fald bliver statsseminarier, så hovedreglen bliver, at staten står for læreruddannelsen, sådan som forholdet jo er for hovedparten af den øvrige højere undervisnings vedkommende. Herudover burde man vel tænke på at oprette aftenseminarier på bestående seminarier i egne med særlig stor lærermangel. Man ville herved opnå en lettelse i den øjeblikkelige lærermangel i de pågældende egne derved, at de seminariestuderende kunne fungere som vikarer i oplandet i undervisningstiden.

Hvad angår den 5 måneders vikarudsendelse, karakteriseres den også af den højtærede undervisningsminister som en nødordning med uheldige bivirkninger. Jeg beder om, at man overvejer at reducere disse bivirkninger ved inden for et begrænset geografisk område at anvende en kvalificeret lærer som pædagogisk konsulent f. eks. for 20-25 seminariestuderende, så han kan følge deres undervisning, give dem støtte og vejledning og eventuelt medvirke ved løs-